

Lag med kompletterande bestämmelser till EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.

Innehåll

Sammanfattning	5
Författningsförslag	7
Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.	7
1 Bakgrund	11
2 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007	13
3 Behovet av lagstiftning	15
4 Allmänna överväganden	17
5 Kompletterande föreskrifter	19
6 Tillsynsfrågor m.m.	21
6.1 Tillsyn av att katt- och hundpäls inte släpps ut på marknaden	21
6.2 Analysverksamhet	26

7	Sanktioner	29
7.1	Straff eller sanktionsavgift	29
7.2	Straff vid överträdelse av förbudet mot utsläppande på marknaden	31
7.3	Straff för överträdelser i samband med import och export m.m.....	34
7.4	Förverkande.....	35
8	Överklagande	39
9	Ekonomiska konsekvenser	41
10	Författningskommentarer.....	45
	Lag med kompletterande bestämmelser till EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund.....	45
Bilaga	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 av den 11 december 2007 om att förbjuda utsläppande på marknaden samt import och export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls.....	49

Sammanfattning

I promemorian lämnas förslag till en särskild lag med kompletterande bestämmelser till Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 om att förbjuda utsläppande på marknaden samt import till eller export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls.

Enligt den särskilda lagen döms den som uppsåtligen bryter mot förbudet att på marknaden släppa ut päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls till böter. Detsamma gäller den som i näringsverksamhet av oaktsamhet bryter mot förbudet. Om gärningen är att anse som ringa ska inte dömas till ansvar.

Statens jordbruksverk ska utöva tillsyn över efterlevnaden av förbudet mot att släppa ut katt- och hundpäls på marknaden.

Överträdelser av förbudet mot import och export av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls ska omfattas av straffansvar enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Naturhistoriska riksmuseet, Statens veterinärmedicinska anstalt respektive Statens kriminaltekniska laboratorium ska på Jordbruksverkets, Tullverkets respektive Polisens uppdrag utföra analyser av päls för att fastställa om den härrör från katt respektive hund. Om det är nödvändigt ska uppdraget kunna lämnas till lämpligt laboratorium i utlandet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska slutligen kunna meddela de föreskrifter som behövs som komplettering av EG-förordningen.

Författningsförslag

Förslag till Lag med kompletterande bestämmelser till EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 1523/2007 av den 11 december 2007 om att förbjuda utsläppande på marknaden samt import till eller export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls¹.

De begrepp som används i denna lag har samma betydelse som i EG:s förordning.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter som behövs som komplettering av EG:s förordning.

¹ EUT L 343 27.12.2007 s. 1–4, CELEX 32007R1523

Tillsyn

3 § Tillsyn över efterlevnaden av EG:s förordning utövas av Jordbruksverket.

4 § För tillsynen har tillsynsmyndigheten i den utsträckning som behövs rätt att

1. på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, och
2. få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen där det finns skäl att misstänka att sådana varor som omfattas av förbudet i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 förvaras eller bjuds ut till försäljning och där göra undersökningar och ta prover. Polismyndigheten ska därvid lämna det biträde som behövs.

Rätten till tillträde gäller inte bostäder.

5 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen ska följas.

6 § Tillsynsmyndigheten får ta hand om en vara som har släppts ut på marknaden eller som uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden i strid med förbudet i artikel 3 i Europaparlamentets och rådet förordning (EG) nr 1523/2007. Tillsynsmyndighetens beslut ska gälla omedelbart, om inte myndigheten bestämmer annat.

I brådskande fall får varor enligt första stycket tas om hand utan ett beslut av tillsynsmyndigheten. En sådan åtgärd får vidtas av personal vid tillsynsmyndigheten. Åtgärden ska skyndsamt anmälas till tillsynsmyndigheten, som omedelbart ska pröva om omhändertagandet ska bestå.

Tillsynsmyndigheten ska på ägarens bekostnad förstöra en vara som tagits om hand.

Straff

7 § Till böter döms den som med uppsåt bryter mot förbudet att släppa ut päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls på marknaden i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007.

Till böter döms även den som i näringsverksamhet av oakt-samhet bryter mot förbudet i första stycket.

Om gärningen är att anse som ringa, döms inte till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till intresset av att skydda konsumenterna från att päls av katt och hund förekommer på marknaden.

8 § Bestämmelser om straff för olovlig import och export av sådana varor som omfattas av artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 finns i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Förverkande

9 § Om det inte är uppenbart oskäligt ska utbyte av brott enligt denna lag förklaras förverkat.

Överklagande

10 § Tillsynsmyndighetens beslut enligt 5 och 6 §§ får över-klagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 31 december 2008.

1 Bakgrund

Under år 2002 uppmärksammade svenska medier att katter och hundar i vissa asiatiska länder hölls och avlivades med grymma metoder vid produktion av pälsar som sedan exporterades till andra länder. Katt- och hundpäls påvisades i klädesplagg och leksaker som förekom i handeln inom EU. Frågan aktualiserades i riksdagen och krav på importförbud väcktes såväl i Sverige som i andra EU-länder.

För att lösa problemet övervägdes om åtgärder skulle vidtas med stöd av förordningen den 3 oktober 2002 (EG) nr 1774/2002 om animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om ett importförbud skulle kunna baseras på att döda sällskapsdjur inte får förekomma i handeln inom EU utan ska destrueras. Lösningen förkastades eftersom importen avsåg beredda *pälsvaror och produkter där päls ingår, t.ex. kläder* som inte utgör något problem från smittspridnings-synpunkt. Även ytterligare branschöverenskommelser övervägdes men behov av sådana bedömdes inte finnas. Statens jordbruksverk har dock tagit fram en avsiktsförklaring, som Svensk Handel anslutit sig till, som innebär att konsumenter ska kunna välja bort produkter av hund- eller kattskinn.

På svenskt initiativ diskuterades frågan om import av katt- och hundpäls i ministerrådet. Kommissionen ansåg att EU endast kunde förbjuda import baserat på djurskyddsproblem i ett tredje land, om medlemsstaternas nationella åtgärder på området medförde problem på den inre marknaden. Kommissionen föreslog i november 2006 en förordning som skulle ersätta de nationella förbud som vissa medlemsstater infört mot import av

katt- och hundpäls och som tillgodosåg behovet av fri rörlighet av päls och pälsprodukter i EU samtidigt som pälsprodukter som härrörde från katter och hundar inte skulle finnas på marknaden.

Förordningen antogs av Europaparlamentet och rådet den 11 december 2007 och ska börja tillämpas den 31 december 2008.

2 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007

Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 av den 11 december 2007 om att förbjuda utsläppande på marknaden samt import till eller export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls syftar enligt artikel 1 till att undanröja hindren för den inre marknads funktion och att återupprätta konsumenternas förtroende så att de kan vara säkra på att de pälsvaror som de köper inte innehåller päls av katt eller hund.

Den nya förordningen ska enligt beaktandesats 14 vara den enda rättsakt som är tillämplig på utsläppande av päls av katt och hund i alla produktionsled, inklusive oberedda pälskinn. Förordningen påverkar dock inte skyldigheten att bortskaffa päls av katt och hund av hälsoskäl enligt biproduktförordningen (EG) 1774/2002.

I *artikel 2* finns definitioner. Med "katt" avses ett djur av arten *felis silvestris* och med "hund" avses ett djur av underarten *canis lupus familiaris*. Begreppet "utsläppande på marknaden" definieras som innehav av päls av de aktuella djuren eller en vara som innehåller sådan päls för försäljning, inbegripet utbudande, försäljning eller distribution av varan.

Begreppet import anknyter till övergång till fri omsättning enligt artikel 79 i gemenskapens tullkodex medan export hänförs till ett exportförfarande som gör det möjligt för gemenskapsvaror att lämna gemenskapens tullområde enligt artikel 161 i tullkodex. Import av icke kommersiell natur omfattas inte av

importförbudet. Det är fråga om import som är av tillfällig natur och uteslutande består av varor för en resenärs och dennes familjs personliga bruk eller varor som är avsedda som gåvor.

I *artikel 3* föreskrivs att päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls inte får släppas ut på marknaden i gemenskapen och inte importeras till eller exporteras från gemenskapen.

Kommissionen får enligt *artikel 4* göra undantag från förbudet genom att anta bestämmelser som möjliggör att päls av katt och hund eller varor som innehåller sådan päls används i utbildningssyfte eller i samband med uppstoppning av djur.

Enligt *artikel 5* ska medlemsstaterna senast den 31 december 2008 och därefter när den tekniska utvecklingen gör det motiverat, underrätta kommissionen om de analysmetoder som man använder för att fastställa den djurart som en päls härrör från. Bestämmelsen innebär vidare att kommissionen får anta åtgärder som fastställer vilka analysmetoder som ska användas i sammanhanget.

Medlemsstaterna är vidare enligt *artikel 8* skyldiga att införa effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner i samband med överträdelse av förordningen och i övrigt vidta de nödvändiga åtgärder som krävs för att sanktionerna ska tillämpas. Kommissionen ska senast den 31 december 2008 underrättas om vilka sanktioner som tillämpas. Ändringar av sanktionerna ska anmälas utan dröjsmål.

Förordningen ska enligt *artikel 9* tillämpas fr.o.m. den 31 december 2008.

3 Behovet av lagstiftning

Artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 förbjuder utsläppande på marknaden av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls. Förordningen förbjuder även import till och export från EG av sådana varor.

En förordning är i enlighet med artikel 249 i EG-fördraget till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna. Förbudet i artikel 3 är alltså direkt gällande rätt. Förordningen förutsätter dock kompletterande åtgärder på nationell nivå i vissa avseenden. Medlemsstaterna åläggs i artikel 8 en skyldighet att införa regler om sanktioner för överträdelser av förordningens förbud och att se till att dessa regler tillämpas. Bestämmelserna ska anmälas till kommissionen senast den 31 december 2008 och därefter när bestämmelserna ändras. Det finns även behov av att komplettera EG-förordningen med bestämmelser om tillsyn.

Bestämmelser om straff för överträdelser av förbudet mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls och bestämmelser om tillsyn över efterlevnaden av förbudet kräver lagform.

4 Allmänna överväganden

Promemorians förslag: De bestämmelser som ska komplettera EG-förordningen ska tas in i en särskild lag.

Skälen för promemorians förslag: Förbudet i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 syftar till att möta allmänhetens oro för att katt- och hundpäls och varor med sådan päls importeras från länder där djuren behandlas på ett från djurskyddssynpunkt tveklaktigt sätt. Konsumenterna ska kunna vara säkra på att varor som saluförs inte innehåller päls av katt eller hund. Förbudet i förordningen gäller dock generellt all päls av katt och hund oavsett hur djuren har behandlats och gör heller ingen skillnad på om pälsen härrör från vilda eller tama djur.

Förbudet gäller allt *saluförande* i EU och all *import* till och *export* från EU av päls från djuren eller produkter som innehåller sådan päls. Medlemsstaterna är enligt artikel 8 i förordningen skyldiga att införa sanktioner i anslutning till förbudet. Sanktionerna ska enligt samma bestämmelse vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Enligt 8 kap. 3 § regeringsformen ska föreskrifter om förhållandet mellan enskilda och det allmänna som gäller åligganden för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden, meddelas i lag. Hit hör bl.a. föreskrifter om brott och om rättsverkan av brott. Undantag från lagkravet kan enligt 8 kap. 7 § göras i vissa fall efter riksdagens bemyndigande i lag. I sådana föreskrifter som regeringen meddelar med stöd av delegation kan regeringen föreskriva böter.

De bestämmelser som ska komplettera förordningen bör införas i lag. Det bör lämpligen ske i en ny lag eftersom det inte finns någon befintlig författning där bestämmelserna på ett naturligt sätt kan infogas.

5 Kompletterande föreskrifter

Promemorians förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ges rätt att meddela de föreskrifter som behövs som komplettering av EG-förordningen.

Skälen för promemorians förslag: Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 kan behöva kompletteras av föreskrifter på regerings- eller myndighetsnivå i vissa avseenden.

Enligt artikel 4 i förordningen får kommissionen göra undantag från förbudet i artikel 3 genom att anta bestämmelser som möjliggör att päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls används i utbildningssyfte eller i samband med uppstoppning av djur. Sådana undantagsbestämmelser kan behöva kompletteras av nationella föreskrifter på regerings- eller myndighetsnivå. Det kan också i andra avseenden finnas behov av nationella bestämmelser för att komplettera förordningen, t.ex. när det gäller analyser och analysmetoder.

Ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela de föreskrifter som behövs som komplettering till förordningen bör därför tas in i lagen.

De föreskrifter som kan bli aktuella bedöms vara sådana föreskrifter enligt 8 kap. 3 § regeringsformen som gäller förhållandet mellan enskilda och det allmänna, som gäller åligganden för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas ekonomiska förhållanden. Bemyndigandet grundar sig därvid på 8 kap. 7 § punkterna 3 och 6 regeringsformen.

6 Tillsynsfrågor m.m.

6.1 Tillsyn av att katt- och hundpäls inte släpps ut på marknaden

Promemorians förslag: Tillsynen över efterlevnaden av förbudet mot att släppa ut katt- och hundpäls på marknaden ska utövas av Statens jordbruksverk.

Tillsynsmyndigheten ska få rätt att

– på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen,

– få tillträde till lokaler där varor som kan antas innehålla päls av katt och hund kan misstänkas säljas eller förvaras och där göra erforderliga undersökningar och ta prover,

– meddela de förelägganden och förbud som behövs för att förbudet ska följas, och

– ta hand om en pälsvara som har släppts ut på marknaden eller som uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden i strid mot förbudet mot att släppa ut katt- och hundpäls på marknaden.

Skälen för promemorians förslag:

Tillsynsmyndigheter

Europaparlamentets och rådets förordningen (EG) nr 1523/2007 ställer inte uttryckligen krav på att medlemsstaterna inför en

särskild tillsynsfunktion, dvs. utser en myndighet med uppgift att utöva kontroll över att katt- och hundpäls inte släpps ut på marknaden. Det står dock medlemsstaterna fritt att på eget initiativ införa bestämmelser om detta.

Ansvar för att förebygga och beivra brott åvilar i första hand Polisen. Ansvar för att upprätthålla förbudet att saluföra päls av katt och hund i landet är därför ytterst en polisiär uppgift. Överträdelser av det aktuella förbudet kan dock knappast förväntas bli prioriterade av polisen annat än när myndigheten efter anmälan eller på annat sätt fått kännedom om brottslig verksamhet. Hur effektivt förbudet blir beror sannolikt i hög grad på i vilken utsträckning som konsumenter eller grupper av konsumenter engagerar sig i frågan.

Aven om förordningen inte kräver att medlemsstaterna ska vidta särskilda tillsynsåtgärder kan det antas att förbudet blir effektivt endast om en myndighet tilldelas ett särskilt tillsynsansvar på området. Svårigheten att med blotta ögat se vilken art av päls det är fråga om talar för att en tillsynsmyndighet bör ansvara för att kontrollera att varor som saluförs, bjuds ut eller distribueras på marknaden inte till någon del innehåller päls från de aktuella arterna. Tillsynen bör i första hand ske hos den som yrkesmässigt tar befattning med pälsvaror och varor där det finns detaljer av päls, exempelvis klädesaffärer och pälshandlare.

När det gäller frågan om vilken eller vilka myndigheter som bör få en tillsynsfunktion finns det några myndigheter som ansvarar för frågor inom närliggande områden och som därför kan bli aktuella.

Länsstyrelserna har, enligt bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken, tillsynsansvar för frågor som hör till *skyddet av djur- och växter* enligt miljöbalken. Länsstyrelserna har vidare, enligt bilagan, tillsynsansvar när det gäller handeln med hotade vilda djur och växter enligt rådets förordning (EG) nr 97/338/EEG, som kompletterar Washingtonkonventionen, den s.k. CITES-konventionen, vilken reglerar handeln med vilda djur och växter. Rådets förordning EG (nr) 97/388 omfattar fler djurarter och har striktare bestämmelser än

konventionen och i den förbjuds en rad kommersiella aktiviteter såsom försäljning och reklam i fråga om levande djur och produkter av djur.

Konsumentverket är central förvaltningsmyndighet för konsumentfrågor och har därmed i uppgift att ta till vara konsumenternas intresse. I detta ingår frågor som rör konsumenternas rättsliga och ekonomiska skydd, hälsa, säkerhet och utbildning. Verket utövar tillsyn över framför allt marknadsföring, avtalsvillkor, prisinformation och EG-direktiv om produktsäkerhet.

Jordbruksverket är den centrala myndighet som ansvarar för tillsynen över efterlevnaden av djurskyddsregelverket. Verket ansvarar även för frågor rörande djurens hälsa och smittskydd. Verket har ett särskilt ansvar för tillsyn av levande djur som förs in till eller ut från Sverige. I Jordbruksverkets arbete med in- och utförsel av levande djur ingår bl.a. annat frågor rörande såväl kommersiell som icke kommersiell införsel av sällskapsdjur som katt och hund, hästar och andra större husdjur, djurparks- och cirkusdjur samt skyddade arter av vilda djur. Ansvaret för skyddade vilda djur innebär bl.a. att verket, i samråd med Naturvårdsverket, prövar frågor om undantag från förbudet i rådets förordning EG (nr) 97/338 mot försäljning, köp, förevisning, annonsering och andra s.k. kommersiella aktiviteter av levande djur och djurprodukter. Undantag kan bl.a. beviljas för djur som ska hållas för forskning eller utbildning med målet att bevara arten.

Tillsynen över förbudet mot att saluföra päls från katt och hund kan antas ha många beröringspunkter med det tillsynsansvar som länsstyrelserna i dag har i fråga om handeln med utrotningshotade djur. Det är dessutom i allmänhet en fördel om en tillsynsmyndighet – i likhet med länsstyrelserna – har en riktäckande organisation. Detta skulle tala för att länsstyrelserna pekas ut som tillsynsmyndigheter även i fråga om handel inom Sverige med katt- och hundpäls. Det kan dock ifrågasättas om det från effektivitetssynpunkt är den lämpligaste lösningen att lägga ett faktiskt tillsynsansvar på länsstyrelserna. Som tidigare konstaterats är bedömningen att handel med förbjuden päls

inom EU är ytterst begränsad. I den mån detta förekommer har produkterna i praktiskt taget samtliga fall sitt ursprung i tredje land och ansvaret för att stoppa importen ligger då hos Tullverket. Detta innebär också att den tillsyn som behöver utövas över handeln inom landet kan förväntas bli ganska begränsad. Mot bakgrund av detta är det svårt att se att det skulle vara effektivt vare sig ur ett kostnadsperspektiv eller ur ett kompetensperspektiv att bygga upp en tillsynsverksamhet hos 21 länsstyrelser.

Förutom länsstyrelserna finns det två myndigheter som kan bli aktuella för en tillsynsfunktion, Konsumentverket och Jordbruksverket. Inte någon av dessa framstår som ett självklart val. Det förhållandet att förbudet syftar till att stärka konsumenternas förtroende så att de kan vara säkra på att de pälsvaror som de köper är fria från päls av katt och hund talar för att Konsumentverket skulle kunna ha en roll att spela på det aktuella området. Den tillsynsverksamhet som verket är ansvarig för avser i huvudsak företagens marknadsföring, avtalsvillkor och varors och tjänsters säkerhet. Den tillsyn som nu är i fråga ligger alltså i utkanten av den verksamhet som verket i dag ansvarar för, vilket talar mot att låta verket få den tillsynsuppgiften.

Jordbruksverket, som har ett ansvar för djurskyddsfrågor och andra frågor som rör djur, ansvarar för tillsynen av djurskyddet i landet. Verket har som konstaterats ovan även ett mer generellt ansvar när det gäller frågor som rör djur och särskilt då frågor med anknytning till handel, såväl handel inom EU som utanför EU. Verket prövar t.ex. i samråd med Naturvårdsverket frågor om undantag från förbudet i rådets förordning EG (nr) 97/338 mot försäljning, köp, förevisning, annonsering och andra s.k. kommersiella aktiviteter av levande djur och djurprodukter (se ovan). Ansvaret för att se till att det inte förekommer handel med päls av katt- och hundskinn passar alltså ganska väl in i Jordbruksverkets verksamhet. Med hänsyn tagen till detta och mot bakgrund av de bedömningar som har gjorts ovan om tillsynens omfattning får det anses vara mest ändamålsenligt att lägga tillsynsansvaret i sin helhet hos Jordbruksverket.

Tillsynen bör främst, utifrån en riskbedömning av var produkterna troligtvis förekommer, inriktas mot detaljistledet, t.ex. klädesaffärer, leksaksaffärer och marknader.

Befogenheter i samband med tillsyn

För att kunna upprätthålla en effektiv tillsyn måste tillsynsmyndigheten få befogenheter, som gör det möjligt att genomföra undersökningar av pälsvaror. Bedömningen är att tillsynsmyndigheten bör ha rätt att på begäran få ut erforderliga handlingar och få tillträde till lokaler där varor som kan misstänkas innehålla päls av katt och hund säljs eller förvaras och där göra erforderliga undersökningar och ta prover. Tillsynsmyndigheten ska dock inte kunna bereda sig tillträde till bostäder.

I vissa speciella situationer kan tillsynsmyndigheten behöva hjälp för att, vid tillsynen, få tillträde till utrymmen. Detta syfte bör bäst kunna tillgodoses genom att polismyndigheten lämnar det biträde som behövs. En bestämmelse om detta bör därför tas in i den nya lagen.

Tillsynsmyndigheten bör vidare ha rätt att stoppa en vara som visat sig innehålla päls från katt eller hund från vidare försäljning och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa att förbudet åtlöds. Bestämmelsen i lagen bör, i enlighet med vad som regelmässigt gäller, formuleras så att tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs.

Tillsynsmyndigheten bör även ges rätt att ta hand om päls av katt och hund och vara som innehåller sådan päls som har släppts ut på marknaden eller som uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden i strid med förbudet i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007. Tillsynsmyndighetens beslut att ta hand om pälsvaror ska gälla omedelbart, om inte myndigheten bestämmer annat. I brådskande fall ska personal vid tillsynsmyndigheten kunna ta hand om pälsvaror utan ett beslut av tillsynsmyndigheten. Åtgärden ska i så fall skyndsamt

anmälas till tillsynsmyndigheten som ska pröva om omhändertagandet ska bestå.

En vara som har tagits om hand ska förstöras på ägarens bekostnad.

6.2 Analysverksamhet

Promemorians förslag: Det bör tills vidare ankomma på Naturhistoriska riksmuseet, Statens veterinärmedicinska anstalt respektive Statens kriminaltekniska laboratorium att på Jordbruksverkets, Tullverkets respektive Polisens uppdrag utföra analyser av päls för att fastställa om den härrör från katt respektive hund. Om det är nödvändigt ska uppdraget kunna lämnas till lämpligt laboratorium i utlandet.

Skälen för promemorians förslag: Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 får kommissionen fastställa vilka analysmetoder som ska användas för att bestämma vilken djurart som en päls härrör från. Senast den 31 december 2008 och därefter när den tekniska utvecklingen gör det motiverat, ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om de analysmetoder som man använder i sammanhanget.

Päls av katt och hund kan identifieras med hjälp av DNA-analys, mikroskopi och MALDI-TOF-masspektometri. Vilken metod som används varierar från medlemsstat till medlemsstat.

I Sverige används vanligen DNA-analyser för att fastställa djurart något som förutsätter att det finns DNA kvar, vilket inte alltid är fallet i beredda pälsprodukter.

Analysen på djur och djurprodukter görs i Sverige främst av Naturhistoriska riksmuseet (NRM), Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) och Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL).

NRM, är ett kunskapscentrum för allmänheten och experter. Verksamheten regleras i förordning (2007:1176) med instruktion

för Naturhistoriska riksmuseet. NRM är mottagare av statens vilt och ett 50-tal andra vilda däggdjurs- och fågelarter i landet. NRM får bistå andra myndigheter i den omfattning som myndigheten bestämmer och man får åta sig att utföra undersökningar, utredningar och andra tjänster inom sitt verksamhetsområde.

SVA är veterinärmedicinskt expert- och serviceorgan till myndigheter och enskilda. Verksamheten regleras i förordningen (2007:1044) med instruktion för Statens veterinärmedicinska anstalt. Myndigheten ska bl.a. vara nationellt veterinärmedicinskt laboratorium. Myndigheten ska i första hand utföra de undersökningar och utredningar som Statens jordbruksverk begär och om möjligt också de undersökningar som andra statliga myndigheter begär.

SKL utför analyser vid misstanke om brott på begäran av polis, åklagare eller domstol men analyser görs också för andra myndigheters räkning. Verksamheten styrs av myndighetens instruktion (SFS 978:677).

Det är svårt att analysera beredda produkter, t.ex. att skilja produkter av katt och hund från produkter av andra katt- respektive hunddjur. I dagsläget har enligt uppgift både NRM och SKL möjlighet att utföra DNA-analyser och hårstruktur-analyser för att fastställa djurart. Även SVA kan utföra DNA-analyser men saknar för närvarande en klar metodik för att analysera päls.

Det är för tidigt att definitivt peka ut vilket laboratorium som ska svara för analyserna av päls. I avvaktan på att eventuellt kommissionen fastställer vilka analysmetoder som ska användas och att det görs en inventering av vilka laboratorieresurser som finns inom EU bör det ankomma på NRM, SVA och SKL att på uppdrag av Jordbruksverket, Tullverket respektive Polismyndigheten att svara för att utföra analyserna. Om det är nödvändigt ska uppdraget kunna ges till lämpligt laboratorium i utlandet.

Jordbruksverket bör ges uppgiften att till kommissionen rapportera vilka analysmetoder som används. Bestämmelser om detta bör tas in i en regeringsförordning.

7 Sanktioner

7.1 Straff eller sanktionsavgift

Promemorians förslag: Förbudet mot att släppa ut päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls ska sanktioneras med straff.

Skälen för promemorians förslag: Enligt artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 ska medlemsstaterna fastställa bestämmelser om sanktioner för överträdelse av förordningen och vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att dessa bestämmelser tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. I beaktandesats 18 anges att medlemsstaterna bör uppmuntras att tillämpa straffrättsliga sanktioner om denna möjlighet finns enligt den nationella lagstiftningen.

De sanktionsformer som kan uppfylla förordningens krav är straff och sanktionsavgift.

Kriminalisering för att förhindra överträdelse av olika normer ska användas med en viss försiktighet (jfr. prop. 1994/95:23 s. 53 ff.). En kriminalisering kan trots det vara befogad om alternativa sanktioner inte står till buds eller inte skulle vara rationella eller skulle kräva oproportionerligt höga kostnader. Det kan också vara befogad med hänsyn till gärningens allvar. En kriminalisering förutsätter vidare att straff-

sanktionen är ett effektivt medel för att motverka det icke önskvärda beteendet och att rättsväsendet har resurser att klara av den eventuellt ytterligare belastning som kriminaliseringen innebär.

När det gäller att avgöra om sanktionsavgifter kan vara ett alternativ till straff kan ledning hämtas i proposition 1981/82:142 om ändring i brottsbalken (ekonomiska sanktioner vid brott i näringsverksamhet). I propositionen redovisas några vägledande principer för användningen av sanktionsavgifter. En sanktionsavgift bör bl.a. knyta an till ett enkelt objektivet och lätt konstaterbart faktum.

Ett system med sanktionsavgifter används ofta för att åstadkomma ett enklare och snabbare beivrande av regelbrotten. Många gånger ges därför en tillsynsmyndighet rätt att, såsom första instans, besluta om sanktioner. Sanktionsavgifter bör i sådana fall utlösas endast av lätt konstaterbara överträdelser för vilka utredningsinslaget är begränsat. Ansvar är således vanligtvis strikt i dessa fall. Ett stort utredningsmaterial eller ett behov av mer omfattande bevisvärdering, särskilt i fråga om muntliga utsagor, talar i stället för domstolsprövning. Sanktionsavgifter ska vidare drabba alla lika som överträder reglerna och avgiften ska vara anpassad till överträdelsen enligt schabloner.

Överträdelser av förbudet i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 handlar om utsläppande på marknaden av päls av katt och hund i gemenskapen. Begreppet "utsläppande på marknaden" innefattar en rad olika beteenden – innehav för försäljning, utbudande till försäljning, försäljning och distribution. Det är uppenbart att det är svårt att knyta en sanktionsavgift till ett enkelt konstaterbart beteende hos en gärningsman. Det straffbara området omfattar också både näringsidkare och privatpersoner, vilket gör det närmast omöjligt att fastställa en förnuftig schablon som är rättvis.

Det straffbara området är så brett att det kan rymma både allvarlig brottslighet och mer bagatellartade förseelser. Man kan därför inte med en sådan utgångspunkt sluta sig till om straff eller sanktionsavgift är lämpligast.

En straffsanktionering framstår som ett effektivt sätt att motverka överträdelser. För att en sanktionsavgift inte ska belastas rättsapparaten fordras att prövningen av sanktionsavgiften görs av tillsynsmyndigheten. Som ovan nämnts bör utredningsinslaget i sådant fall vara begränsat. I detta fall görs dock den bedömningen att avgiftsskyldigheten ska göras beroende av uppsåt, vilket anses vara en prövning som bör göras av allmän domstol och inte av administrativa myndigheter. Det betyder att rättsväsendet skulle behöva involveras även om man väljer sanktionsavgift.

Trots att det är svårt att särskilja päls av katt och hund från annan päls kan man förvänta sig att övervakningen av förbudet om utsläppande på marknaden i realiteten kommer att utföras av enskilda eller grupper av konsumenter, även om det finns en tillsynsmyndighet. Antalet anmälningar och överträdelser kommer sannolikt att bli mycket få. Polis och åklagare får anses ha väl så goda förutsättningar att utreda den aktuella typen av brott som en tillsynsmyndighet. Den ytterligare belastningen på rättsväsendet som en straffsanktionering skulle innebära får anses vara i det närmaste försumbar.

För straffbestämmelser talar även intresset av enhetlighet i förhållande till smugglingslagen, vars straffbestämmelser är tillämpliga beträffande import och export av päls av katt och hund. Straffvärdet när det gäller ”utsläppande på marknaden” respektive ”import/export” får anses vara detsamma.

Sammantaget talar övervägande skäl för en straffsanktionering av det aktuella förbudet.

7.2 Straff vid överträdelse av förbudet mot utsläppande på marknaden

<p>Promemorians förslag: Den som uppsåtligen bryter mot förbudet att på marknaden släppa ut päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls ska dömas till böter.</p>
--

Detsamma gäller den som i näringsverksamhet av oaktsamhet bryter mot förbudet.

Om gärningen är att anse som ringa ska inte dömas till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till intresset av att skydda konsumenterna från att päls av katt och hund förekommer på marknaden.

Skälen för promemorians förslag: Förordningen (EG) 1523/2007 förbjuder utsläppande på marknaden av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls. Syftet är att konsumenterna ska kunna vara säkra på att varor som saluförs inte innehåller päls av katt eller hund – djur som inom gemenskapen betraktas som sällskapsdjur.

Med utsläppande på marknaden avses enligt definitionen i artikel 3 innehav av pälsvara för försäljning inbegripet utbudande, försäljning och distribution av varan. Förbudet att sälja katt- och hundpäls är alltså inte begränsat till sådan försäljning som sker i näringsverksamhet utan omfattar även privatpersoners försäljning. Detta innebär att såväl försäljning som sker i kommersiell verksamhet som privatpersoners försäljning måste kriminaliseras.

Straffansvaret bör först och främst omfatta uppsåtliga överträdelser av förbudet. Här bör det inte vara någon skillnad om överträdelsen skett i näringsverksamhet eller av privatpersoner. När det gäller överträdelser som sker av oaktsamhet är bedömningen dock en annan. Genom förordningen förbjuds utsläppandet på marknaden av päls av hund och katt. Det yttersta syftet är som nämnts ovan att se till att konsumenterna kan känna sig säkra på att de varor som säljs inte innehåller päls av katt och hund. Förordningen tar alltså främst sikte på överträdelser som sker i näringsverksamhet. Syftet är inte att komma till rätta enbart med sådana uppenbart oseriösa näringsidkare som medvetet tillhandahåller varor med päls av katt och hund. Om det skulle ställas krav på uppsåt för ett straffbart handlande finns det en uppenbar risk att regleringen blir tandlös, vilket skulle få

till följd att förordningens krav på effektiva, proportionerliga och avskräckande sanktioner inte uppnås. Mot den bakgrunden bör även näringsidkares oaktsamma handlande vara förenat med straffansvar.

Det är i det närmaste omöjligt att utan närmare undersökning särskilja päls av katt och hund från annan päls. Man måste dock kunna ställa krav på att den som yrkesmässigt handlar med eller distribuerar pälsvaror genom aktiva åtgärder försäkras sig om att den päls som säljs inte härrör från katt eller hund. Det bör i normalfallet inte krävas att näringsidkaren låter provta päls av osäkert ursprung utan det bör räcka med att denne noggrant försäkras sig hos en importör eller leverantör om att pälsen inte härrör från katt eller hund. Enbart allmänna uppgifter om varans beskaffenhet är därvid inte tillräckligt utan det måste vara specifika uppgifter om att varan är fri från katt- och hundpäls. Underlåtenhet därvidlag får anses vara en straffbar oaktsamhet.

Generellt sett bör kriminalisering för att förhindra överträdelser av olika normer användas med viss försiktighet. Kriminalisering måste präglas av legalitet och förutsägbarhet. Straffbestämmelserna måste ges ett sådant innehåll att det är möjligt för den enskilde att undvika att göra sig skyldig till straffbara handlingar (jmf. prop. 1994/95:23 s. 53 ff.) Mot bakgrund av de svårigheter som är förenade med att avgöra om en pälsvara kommer från katt eller hund kan det inte anses vara rimligt att kräva att en privatperson genom aktivt handlande ska försäkra sig om att den vara han/hon har för avsikt att sälja inte innehåller päls av katt och hund. Det finns inte heller i övrigt några skäl som med tillräcklig styrka talar för att enskildas vållande bör vara straffbelagt. Det är inte fråga om ett beteende som kan föranleda påtaglig skada eller fara och gärningen är inte heller så allvarlig att en straffsanktion kan vara påkallad på den grunden. Sammantaget talar detta för att enskildas oaktsamma handlande inte kriminaliseras.

Straffvärdet för överträdelser av förbudet mot att släppa ut päls av katt och hund på marknaden kan bedömas motsvara böter.

Förbudet mot att släppa ut päls av katt och hund m.m. på marknaden är så vidsträckt att även bagatellartade överträdelser kan komma att omfattas av det straffbara området. Det är inte rimligt att varje överträdelse, hur obetydlig den än är, ska leda till straffrättsligt ansvar. Ett undantag för ringa brott bör därför föras in i straffbestämmelsen. En gärning kan anses vara ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till intresset av att skydda konsumenterna från att päls av katt och hund förekommer på marknaden. Det kan t.ex. röra sig om fall där en privatperson i icke kommersiellt sammanhang säljer enstaka varor bestående av päls av katt och hund eller enstaka varor som endast till ringa del består av sådan päls.

7.3 Straff för överträdelser i samband med import och export m.m.

Promemorians förslag: Överträdelser av förbudet mot import och export av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls ska omfattas av straffansvar enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Skälen för promemorians förslag: Hanteringen av katter och hundar för tillverkning av produkter med päls av djuren sker av allt att döma nästan uteslutande utanför EG. Det är viktigt att förhindra att produkterna når den gemensamma marknaden. För att förordningens förbud ska bli effektivt är sanktioneringen av import av varor päls av katt eller hund till gemenskapen därför särskilt viktig.

Förordningen (EG) 1523/2007 förbjuder import till och export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls. Syftet är att konsumenterna ska kunna vara säkra på att varor inte förs in till eller ut från gemenskapen som innehåller päls av katt eller hund – djur som inom gemenskapen betraktas som sällskapsdjur.

För att sanktionera förordningens förbud mot import och export av päls från de aktuella djuren behövs inte någon ny straffbestämmelse utan förbudet omfattas av straffbestämmelsen i 3 § lagen (2000:1225) om straff för smuggling. I bestämmelsen föreskrivs straff för den som för in eller för ut en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot införsel eller utförsel. Straffet för smuggling är böter eller fängelse i högst två år. Om brottet är ringa är straffet penningböter.

Vid oaktsamhetsbrott krävs för ansvar enligt smugglingslagen grov oaktsamhet. Straffet är böter eller fängelse i högst två år. Om gärningen är ringa skall den inte medföra ansvar.

I likhet med vad som har anförts ovan i avsnitt 7.2 bör straffvärdet för överträdelser av förbudet mot import/export av päls av katt och hund i allmänhet bedömas motsvara böter.

I den nya lagen bör tas in en erinran om att till den del som bestämmelsen i artikel 3 innehåller förbud mot export och import av katt- och hundpäls och varor som innehåller sådan päls omfattas förbuden av straffansvar enligt smugglingslagen.

7.4 Förverkande

Promemorians förslag: Utbyte av brott enligt den föreslagna lagen ska förklaras förverkat om det inte är uppenbart oskäligt.

Skälen för promemorians förslag: De grundläggande reglerna om förverkande finns i 36 kap. brottsbalken. Där regleras bl.a. under vilka förutsättningar som förverkande får beslutas och mot vem som en talan om förverkande kan riktas. Enligt 1 § ska utbyte av brott förverkas om det inte är uppenbart oskäligt. Utbyte av brott är både *konkret egendom* som någon kommit över genom brott och *det till penningbelopp uppskattade värdet* av vad som har åtkommit. I 2 § regleras förverkande av egendom

som har använts som hjälpmedel vid brott. I 3 § finns bestämmelser som reglerar förverkande i vissa fall av föremål som riskerar att komma till brottslig användning. Bestämmelsen tar sikte på typiska brottsverktyg.

Inom specialstraffrätten finns regler om förverkande som helt eller delvis ersätter reglerna i 36 kap. brottsbalken. Här finns bl.a. regler som innebär att förverkande beslutas på annan grund eller riktas mot annan person än vad som är fallet enligt brottsbalken. Även om dessa regler ibland skiljer sig i olika avseenden från brottsbalkens reglering så fungerar bestämmelserna i brottsbalken som riktlinjer vid tillämpningen av de specialstraffrättsliga reglerna.

Genom en ändring år 2005 i 36 kap. brottsbalken gjordes reglerna om förverkande i samband med brott generellt tillämpliga inom specialstraffrätten om brottet föreskriver *fängelse i mer än ett år*. Ändringen tog sikte på författningar som saknade bestämmelser om förverkande. Enligt prop. 2004/05:135 s. 97 bör för sådana brott som har ett straffmaximum på *ett år eller lägre* krävas *särskilda skäl* i de enskilda fallen för att bestämmelser om utbytesförverkande ska anses vara motiverade.

Eftersom överträdelser av förordningens förbud mot utsläppande på marknaden endast ska föranleda böter är brottsbalkens regler om förverkande inte direkt tillämpliga. Det måste därför finnas några särskilda skäl som motiverar en förverkandebestämmelse.

Den aktuella EG-förordningen förbjuder förutom utsläppande på marknaden av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls även import/export av sådana varor. Sanktionerna för överträdelser vid import/export och bestämmelser om förverkande med anledning av sådana överträdelser finns i smugglingslagen. Om det inte är uppenbart oskäligt ska enligt 16 § smugglingslagen följande egendom förklaras förverkad: vara som varit föremål för brott enligt lagen eller en sådan varas värde, utbyte av brott enligt lagen, och vad någon tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett brott enligt lagen, eller värdet av det mottagna.

Även i det här avseendet talar intresset av enhetlighet i förhållande till smugglingslagen för att brott mot förbudet mot att släppa ut päls av katt och hund på marknaden enligt den föreslagna särskilda lagen bör förenas med möjlighet till utbytesförverkande.

Eftersom det är förbjudet att handla med päls av katt och hund inom EU är det angeläget att sådan päls som har varit föremål för brott ska kunna förverkas. Förverkande av utbyte är en särskild rättsverkan av brott och inte något straff. Förverkandet är emellertid en del av den samlade reaktionen på brottet. Utgångspunkten vid förverkande av utbyte är att den som begått ett brott inte skall göra någon vinst på sin brottslighet. Den vinning som eventuellt kan uppkomma vid icke tillåten bedriven verksamhet bör därför kunna bli föremål för förverkande. Detta trots att straffmaximum enligt den föreslagna lagen är böter.

En motsvarande bestämmelse till smugglingslagens föreskrift om förverkande av ”vad någon tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett brott enligt lagen, eller värdet av det mottagna”, bör däremot inte föras in i den föreslagna särskilda lagen i samband med utsläppande på marknaden av päls av katt och hund. Enligt prop. 2004/05:135 s. 135 är en förutsättning för förverkande av sådan kostnadsersättning att mottagandet utgör brott. Främst avses fall då mottagandet utgör straffbar förberedelse till brott. I den föreslagna särskilda lagen straffbeläggs inte förberedelsebrott och förverkande i den aktuella situationen är därför inte aktuellt.

8 Överklagande

Promemorians förslag: Tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande eller förbud enligt den nya lagen ska kunna överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detsamma gäller tillsynsmyndighetens beslut om att ta hand om en pälsvara som har släppt ut på marknaden eller som är avsedd att släppas ut på marknaden.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Skälen för promemorians förslag: Tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande eller förbud är av sådan art att de måste kunna överklagas till domstol. Detsamma gäller tillsynsmyndighetens beslut om att ta hand om en pälsvara som har släppts ut på marknaden eller som är avsedd att släppas ut på marknaden.

Förvaltningsbeslut överklagas enligt 22 a § förvaltningslagen (1986:223) som huvudregel hos allmän förvaltningsdomstol. Detta bör gälla även i fråga om tillsynsbeslut som fattas enligt denna lag. I enlighet med vad som i allmänhet gäller för likartade mål bör det dessutom krävas prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten. Bestämmelser om detta bör föras in i den nya lagen.

9 Ekonomiska konsekvenser

Promemorians bedömning: Tullverket bör med anledning av förbudet i förordningen (EG) nr 1523/2007 och de sanktionsregler som föreslås komplettera förordningen tillföras medel motsvarande 300 000 kronor från Statens jordbruksverks förvaltningsanslag 43:1 ap. 1.

Jordbruksverket bör bära kostnaderna för att analysera päls med anledning av förbudet i förordning (EG) nr 1523/2007.

Skälen för promemorians bedömning: I EG förekommer såvitt framkommit uppfödning av katter och hundar för pälsstillverkning knappast alls. I den mån sådana pälsvaror förekommer har de tillverkats i tredje land och importerats till gemenskapen.

Danmark har sedan år 2003 haft förbud mot import och handel med päls av katt och hund. Under den tid som förbudet har varit i kraft har det varit utomordentligt få om ens några prover av päls av katt och hund som har analyserats.

Statens kriminaltekniska laboratorium uppger att priset för en hårstrukturanalys är ca 3 000 kronor inklusive moms per prov. I Danmark analyseras päls med hjälp av mikroskopisk undersökning av hårstrukturen. Kostnaden är ca 5 000 DKR per analys.

Det är främst Tullverket som berörs av förbudet i förordningen (EG) nr 1523/2007 och de sanktionsregler som föreslås komplettera förordningen. Genom förordningen införs en helt ny varukategori för Tullverket att kontrollera. Arbetet med identifiering, spärrläggning i Tullverkets datasystem, varuundersökningar och eventuella utredningar innebär merarbete och merkostnader för myndigheten. Sammantaget bedömer Tull-

verket merkostnaderna för kontrollåtgärder i form av åtgärder vid spärrar i system m.m. till ca 300 000 kronor årligen. Det är rimligt att Tullverket kompenseras för dessa merkostnader.

Tullverket utför redan i dag kontroller och utredningar av insmugglade djur och produkter. Särkostnader för att utföra detta och ett antal andra uppgifter ersätts genom en överföring från Statens jordbruksverks förvaltningsanslag 43:1 ap. 1 till Tullverket. Under år 2008 kan ersättningen totalt uppgå till högst 9 500 000 kronor. Medlen utbetalas till Tullverket efter rekvisition och Jordbruksverket och Tullverket planerar och följer upp arbetet gemensamt. Tullverkets kostnader för kontroll av katt- och hundpäls uppskattas bli 300 000 kronor per år. Det högsta beloppet för ersättning till Tullverket från Jordbruksverkets anslag bör därför ökas med 300 000 kronor.

Tullverkets kostnadsberäkning omfattar inte kostnader för eventuella brottsutredningar eller kostnader för pälsanalyser. Antalet brottsutredningar till följd av förbudet kan för Tullverkets del uppskattas till högst tre fall per år och antalet analyser till högst fem per år. Tullen bedöms klara den brottsutredande uppgiften utan resursförstärkning.

Päls av katt och hund bedöms inte finnas i omlopp på den svenska marknaden. Polisens kan beräknas få högst tre anmälningar per år av vilka något enstaka fall kan leda till brottsutredning. Det aktuella förbudet innebär således av allt att döma en mycket liten belastning på de rättsvårdande myndigheterna, polis, åklagare och domstolar. Kostnaderna bör kunna bäras av myndigheterna inom ramen för oförändrade anslag.

Jordbruksverket som tillsynsmyndighet bör bära kostnaderna för alla laboratorieanalyser av päls med anledning av förbudet i förordning (EG) nr 1523/2007. Det gäller såväl prover som tas i tillsynsverksamheten som prover i samband med Tullens och Polisens brottsutredningar. Mot bakgrund av att päls av katt och hund inte bedöms förekomma på marknaden och med hänsyn till de danska erfarenheterna bör Jordbruksverkets tillsynsuppgift inte bli särskilt resurskrävande. Antalet pälsprover som

kan behöva analyseras kan beräknas till i snitt fem prover per år till en kostnad av mellan 15 000–25 000 kronor.

Sammantaget leder det till slutsatsen att Jordbruksverket bör kunna utföra de uppgifter som förordningen (EG) nr 1523/2007 medför inom ramen för nuvarande anslag.

10 Författningskommentarer

Lag med kompletterande bestämmelser till EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund

1 §

I bestämmelsen klargörs att lagen kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 om att förbjuda utsläppande på marknaden samt import till eller export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls samt att de begrepp som används i lagen har samma betydelse som i EG-förordningen.

2 §

I bestämmelsen ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela de föreskrifter som behövs som komplettering till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2997. Det kan handla om föreskrifter i anslutning till att kommissionen eventuellt utfärdar bestämmelser om undantag från förordningens förbud. Det kan också bli aktuellt att meddela föreskrifter om analysverksamheten, t.ex. föreskrifter i anslutning till att kommissionen eventuellt utfärdar bestämmelser om analysmetod och den rapporteringsskyldighet som gäller enligt förordningen när det gäller analysmetod.

3 §

I bestämmelsen föreskrivs att Jordbruksverket ska utöva tillsyn över efterlevnaden av förbudet i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007.

4 §

I bestämmelsen anges vilka befogenheter som tillsynsmyndigheten har. Enligt punkten 1 har myndigheten rätt att i den utsträckning som behövs för tillsynen få upplysningar och ta del av handlingar. Enligt punkten 2 har myndigheten även rätt till tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen där det finns skäl att misstänka att päls som omfattas av förbudet i artikel 3 förvaras eller bjuds ut till försäljning och därvid göra undersökningar och ta prover. Polismyndigheten ska därvid lämna det biträde som behövs. Tillsynsmyndigheten har dock inte rätt att gå in i bostäder.

5 §

Enligt bestämmelsen får tillsynsmyndigheten meddela de förelägganden och förbud som behövs för att de EG-bestämmelser och de föreskrifter som meddelas med stöd av lagen ska följas.

6 §

I paragrafen anges att tillsynsmyndigheten har rätt att ta hand om en pälsvara som har släppts ut på marknaden eller som uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden i strid med förbudet att släppa ut päls av katt eller hund på marknaden. Tillsynsmyndighetens beslut ska gälla omedelbart, om inte myndigheten bestämmer annat. Varor kan alltså tas om hand även om beslutet överklagas om inget annat sägs. I brådskande fall kan personal vid tillsynsmyndigheten ta hand om pälsvaror utan ett beslut av tillsynsmyndigheten. Åtgärden ska i så fall skyndsamt anmälas till tillsynsmyndigheten, som ska pröva om omhändertagandet ska bestå. En vara som tagits om hand ska förstöras på ägarens bekostnad.

7 §

I paragrafen finns bestämmelser om straff. Enligt första stycket döms den som uppsåtligen eller den som i näringsverksamhet av oaktsamhet bryter mot förbudet att släppa ut päls av katt och hund på marknaden till böter. Straff kan bara avse en fysisk person. Det straffbara området omfattar innehav för försäljning, utbudande till försäljning och distribution av päls och pälsvaror.

Enligt andra stycket ska i ringa fall inte dömas till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn tagen till intresset av att skydda konsumenterna från att päls av katt och hund förekommer på marknaden. Det kan t.ex. röra sig om fall där en privatperson i icke kommersiellt sammanhang säljer enstaka varor bestående av päls av katt eller hund och enstaka varor som endast till ringa del består av sådan päls.

Straffansvar inträder om utsläppandet på marknaden har skett uppsåtligen eller när det gäller näringsidkare av oaktsamhet. Den som yrkesmässigt handlar med eller distribuerar pälsvaror måste ta reda på om päls av osäkert ursprung härrör från katt eller hund, för att inte anses ha varit oaktsam.

8 §

Den som importerar eller exporterar päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls omfattas inte av lagens straffbestämmelse. Importörer och exportörer som bryter mot EG-förordningens förbud omfattas i stället av straffbestämmelserna i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

9 §

I paragrafen regleras i vilka fall som utbyte av brott enligt lagen får förverkas. Om det inte är uppenbart oskäligt ska utbyte av brott enligt denna lag förklaras förverkat.

10 §

Beslut om föreläggande eller förbud som tillsynsmyndigheten har meddelat enligt lagen får överklagas hos allmän förvaltnings-

domstol. Detsamma gäller tillsynsmyndighetens beslut om att ta hand om en pälsvara som har släppts ut på marknaden eller som är avsedd att släppas ut på marknaden. Därvid gäller enligt förvaltningslagen (1986:223) bl.a. att beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det gått honom emot och beslutet kan överklagas. Prövningstillstånd fordras för att överklaga till kammarrätt.

Ikraftträdande: Förordningen (EG) nr 1523/2007 ska enligt artikel 9 tillämpas fr.o.m. den 31 december 2008. Lagen med kompletterande bestämmelser till EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund bör därför träda i kraft samma dag.

Bilaga

